

MOZAIKA

BULLETIN EVROPSKÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ

SPECIÁL

březen 2016

Evropská dobrovolná služba: 20 let a 100 000 dobrovolníků

**EVROPSKÁ
DOBROVOLNÁ
SLUŽBA**

**20
LET!**

Evropská dobrovolná služba (EDS), jako součást programu Erasmus+, umožňuje mladým lidem (ve věku 17-30 let) dobrovolně pomáhat po celé Evropě i mimo ni a podporuje organizace v poskytování dobrovolnických příležitostí.

Evropská dobrovolná služba vznikla v roce 1996 jako pilotní projekt Evropské komise. Program dal doposud příležitost 100 tisícům mladých dobrovolníků, podílet se na projektech zahraničních organizací. EDS dobrovolníci pomáhali sociálně znevýhodněným, dětem i starším, pomohli

k nápravě životního prostředí, stejně jako se podíleli na organizaci mnoha kulturních akcí a dalších zajímavých projektů.

K příležitosti 20. výročí spustila Evropská komise kampaň „EVS 20“. Kampaní chce zdůraznit otevřenost EDS všem mladým lidem bez ohledu na jejich původ nebo kvalifikaci a také zdůraznit fakt, že mladí lidé dobrovolnictvím získají nové dovednosti a posílí své uplatnění.

EVS 20 si klade za cíl přilákat nové organizace, které doposud nevyužívají program Erasmus+,

a zároveň chce napomáhat již stávajícím organizacím s nabízením více dobrovolnických příležitostí. Kampaň klade zvláštní důraz na začlenění a rozmanitost v dobrovolnických projektech. Kromě toho chce oslovit také firmy zapojené do iniciativy Corporate Social Responsibility (CSR – Společenská odpovědnost firem), regionální a místní instituce, sportovní organizace a organizace pracující s mládeží.

Tibor Navracsics, komisař pro vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu, říká: „Během 20 let dala EDS mladým lidem příležitost vycestovat do zahraničí, poznat jiné kultury, navázat nová přátelství a rozvíjet důležité dovednosti během práce, na které jim záleží. Není se čemu divit, že tolik mladých lidí se toho chce stát součástí. Můj vzkaz pro národní i regionální instituce, mládežnické i sportovní organizace napříč Evropou tedy zní: staňte se součástí Evropské dobrovolnické služby ještě dnes a přivítejte mladé

dobrovolníky ve vaší organizaci.“ V roce 2016 se Evropě uskuteční rozmanité spektrum akcí a aktivit. Více informací naleznete během roku na Evropském portálu pro mládež (europa.eu/youth) a na sociálních sítích pod hashtagem #EVS20. Poselstvím akce je, aby EDS přinesla skutečnou přidanou hodnotu oběma zúčastněným stranám.

Evropská dobrovolná služba v České republice

Od začátku nového programu Erasmus+ v roce 2014 bylo Domem zahraniční spolupráce schváleno 108 projektů Evropské dobrovolné služby. Zapojilo se do nich 242 zahraničních dobrovolníků přijíždějících do českých organizací a 163 českých dobrovolníků, kteří vyjeli do zahraničí. V tuto chvíli je v ČR 101 akreditovaných organizací, které mohou vysílat i přijímat dobrovolníky.

◆ Red

Evropská dobrovolná služba (EDS) umožňuje mladým lidem zapojit se do dobrovolnických projektů, a to jak individuálně (1 dobrovolník – 1 projekt), tak ve skupině (až 30 dobrovolníků působících v jedné či více hostitelských organizacích v rámci 1 projektu). Dobrovolníci mají příležitost podílet se v rámci projektu na každodenní práci organizací, které se věnují dětem a mládeži, sportu, informačním a komunikačním technologiím a mediální gramotnosti, kultuře a tvořivosti, rozvojové spolupráci, sociální péči, ekologii apod.

Cílem všech těchto projektů je **podpořit u mladých lidí rozvoj klíčových kompetencí** (jazykových, sociálních, občanských apod.), umožnit jim **získat neformální cestou nové dovednosti a schopnosti** užitečné pro jejich osobní, odborný a profesní rozvoj a **rozvíjet mezilidskou solidaritu a toleranci**.

Za Evropskou dobrovolnou službu se tak nepovažuje např. stáž ve firmě, rekreační pobyt, jazykový kurz nebo příležitostné dobrovolnictví v zahraničí.

Jak se mohou zapojit organizace?

Organizace, která se chce zapojit do projektů Evropské dobrovolné služby, musí u své národní agentury požádat o **akreditaci**. Žádost o akreditaci je možné předložit kdykoliv, ale je zapotřebí počítat s tím, že udělení akreditace je proces trvající minimálně 6 týdnů.

Žadatelé o grant v oblasti Evropské dobrovolné služby musí mít před podáním žádosti platnou akreditaci. Celý proces tak musí proběhnout v pořadí: registrace organizace » žádost o akreditaci » předložení projektové žádosti.

Jaké jsou role organizací v projektu?

Vysílající organizace

Akreditovaná vysílající organizace má na starosti zařizování veškerých praktických záležitostí, přípravu dobrovolníka před odjezdem na EDS i poskytování podpory dobrovolníkovi během všech fází projektu, tzn. i po jeho návratu z EDS. Vysílající organizace mohou pro přípravu dobrovolníků využít metodiku zpracovanou DZS.

Hostitelská organizace

Akreditovaná hostitelská organizace zodpovídá za přípravu a průběh EDS aktivit. Připravuje pro dobrovolníka program činnosti, zajišťuje pro něj ubytování a stravování a poskytuje mu podporu v průběhu trvání jeho aktivit, zejména co se týče jazykové, osobní i administrativní podpory.

Koordinátor projektu

Ve většině případů je **koordinátorem** projektu právě hostitelská organizace a má tak na starosti podání žádosti o projekt své národní agentury (u nás Dům zahraniční spolupráce), není to ale podmínkou.

Kdo může být dobrovolníkem?

Na EDS mohou vyjet mladí lidé **ve věku 17–30 let** – ať už školu dokončili či přerušili, mají práci či

Co je to Evropská dobrovolná služba?

Ilustrační foto

ji hledají, mají zdravotní omezení nebo mají jinak omezené příležitosti svého rozvoje.

Důležité je, že každý **člověk může vyjet jako dobrovolník EDS pouze jednou**. Výjimkou jsou pouze účastníci s omezenými příležitostmi, kteří mají možnost nejprve absolvovat krátkodobou EDS (maximálně 2 měsíce) a následně se rozhodnout, jestli vyjedou znovu na delší dobu.

Jednoho EDS projektu se může zúčastnit **jeden až 30 dobrovolníků zároveň**.

Na jak dlouho?

Délka trvání EDS aktivit se pohybuje **od 2 do 12 měsíců**. V případě, že projekt zahrnuje alespoň 10 dobrovolníků nebo dobrovolníky s omezenými příležitostmi, může být délka EDS aktivity od 2 týdnů do 12 měsíců.

Kde najít vysílající a hostitelskou organizaci?

V rámci Evropského portálu pro mládež funguje zvláštní sekce pro Evropskou dobrovolnou službu, jejíž součástí je i **databáze akreditovaných organizací a nabídka projektů**, do kterých se hledají partneři i dobrovolníci: <https://europa.eu/youth/volunteering>.

Jak probíhá výběr dobrovolníka?

Výběr vhodného dobrovolníka pro daný projekt EDS probíhá většinou na základě životopisu dobrovolníka a jeho motivačního dopisu. Některé hostitelské organizace připravují pro kandidáty také online dotazníky nebo využívají možnosti vybrat dobrovolníka pro svůj projekt prostřednictvím např. skype pohovoru.

Jakou má dobrovolník během projektu podporu?

Jazyková podpora je dobrovolníkovi poskytnuta buď formou online kurzu, nebo formou klasického jazykového kurzu.

Osobní podpora je dobrovolníkovi zajišťována zejména prostřednictvím mentora. Mentor napomáhá dobrovolníkovi formulovat a naplňovat jeho očekávání od EDS projektu a usnadňuje jeho integraci do místní komunity.

Kromě podpory poskytované dobrovolníkovi ze stran zapojených partnerských organizací pořádají pro dobrovolníky národní agentury nebo regionální informační centra SALTO **školicí a hodnotící setkání**, kterých se dobrovolníci EDS mají právo a zároveň povinnost zúčastnit. Celkem se jedná o čtyři setkání/školení: předodjezdové, po příjezdové, střednědobé hodnocení a hodnotící setkání.

Co může být v rámci projektu EDS financováno z grantu Erasmus+?

Z grantu, který organizace může získat, hradí organizace dobrovolníkovi cestu, ubytování, stravu, zdravotní pojištění, jazykový kurz, kapesné a náklady související se speciálními potřebami dobrovolníka nebo mimořádné náklady (např. na vízum či potřebné očkování).

Součástí grantu je také organizační podpora, kterou si mezi sebe rozdělí zapojené partnerské organizace, a to nejlépe na základě písemně uzavřené dohody, která jasně stanoví odpovědnosti, úkoly a práva jednotlivých partnerských organizací a také způsob rozdělení finanční podpory.

„V Rumunsku stále ještě potkáte lidi, co žijí v souladu s přírodou.“

Rozhovor o ekologii, vzdělávání a životě v Rumunsku s Cristinou Radu, dobrovolnicí v mateřské školce Semínko.

Semínko funguje v rámci pražského ekologického areálu Toulcův dvůr, který sdružuje celkem pět neziskových organizací zaměřujících se na životní prostředí a vzdělávání. Kromě toho se zúčastňuje také projektu Evropské dobrovolnické služby (EVS), díky níž sem každoročně přijíždějí dobrovolníci z celé Evropy.

Jednou z nich je také Cristina Radu, která ve školce působí půl roku. S Cristinou jsme se v Semínku potkaly, abychom si popovídaly o dobrovolnictví, ekologii a o tom, jak dnes lidé žijí v Rumunsku. Nakonec jsem se od Cristiny dozvěděla a přiučila mnohem víc, než bych čekala – a stejně tak můžete i vy.

Jak ses dozvěděla o Evropské dobrovolné službě?

O EVS jsem se dozvěděla úplně náhodou, když jsem byla na návštěvě u přátel ve Vídni.

usnadňuje zachování ekologických a tradičních zvyků. Díky tomu se podařilo zachovat biodiverzitu. Lidé tu mohou žít nezávisle na světě ovládném penězi a osobními zájmy, který jen negativně ovlivňuje lidské hodnoty a přispívá k ničení životního prostředí. V tradiční rumunské společnosti jsou proto ekologické a lidské hodnoty neoddělitelné a navíc mají další, hlubší rozměr – stávají se nezbytnou součástí života. Tyto hodnoty jsou ale v ohrožení konzumním způsobem života, odlivem mladých lidí z vesnic do měst, urbanizací a centralizací potravních systémů – třeba výstavbou stále nových supermarketů.

Z toho, co vím, je v Rumunsku v poslední době několik iniciativ, které se snaží o propojení školek s ekologickými zařízeními, ale zatím jen v malém měřítku.

V porovnání s vyspělými zeměmi Evropy není v Rumunsku zdravý životní styl a zdravé jídlo takovým luxusem a máte tu relativně snadný přístup k potravinám od mnoha menších farmářů. Podle nějakých studií je až 50 % půdy vlastněno malými farmáři, kteří plodiny pěstují jak pro svou, tak i pro komerční potřebu. Je velká škoda, že rumunská

důvěře, poctivosti, transparentnosti a spolupráci. Jenže tyto hodnoty jsou ve vyspělých zemích velmi obtížně dosažitelné.

Myslím si, že venkovské oblasti s nedotčenou přírodou by byly skvělými nástroji pro ekologické vzdělávání, obzvláště když tu tolik lidí vyrostlo a mělo tedy příležitost přijít s přírodou do styku. Věřím, že založení mateřských školek inspirovaných západním modelem by v Rumunsku rozhodně pomohlo k zachování oné úžasné biodiverzity, tradičních hodnot a zvyků, zejména pak ve městech, kde jsou lidé odříznuti od přírody i sebe navzájem.

Proč ses rozhodla dělat dobrovolnici zrovna v Semínku?

Musím říct, že má očekávání se trochu lišila od toho, co mi nakonec bylo nabídnuto. Nicméně prací v Semínku jsem získala příležitost zjistit, jak lidé v této zemi žijí. Navíc mi to dává možnost pokračovat v práci v oboru a sdílet znalosti, které jsem získávala celý život a během sedmi let studií Ekologie, ochrany životního prostředí a molekulární biotechnologie rostlin. Během dobrovolničení v Semínku jsem se naučila pracovat s lidmi různých věkových kategorií a kulturních zázemí. Aktivity pro děti zakládám na tom, že naším hlavním nástrojem je příroda, a tuto myšlenku bych chtěla rozvíjet v dalších vzdělávacích projektech.

Jaký je naopak tvůj přínos do této organizace?

Ráda bych inspirovala učitele k tomu, aby do aktivit pro děti vnášeli další rozměr, aby vytvářeli aktivity s ekologickým podtextem, zejména v návaznosti na současné ekologické problémy a jejich praktické řešení. Věřím, že když se budou tyto aktivity opakovat, zvýší to ekologické povědomí dětí i rodičů a bude to přispívat k celkovému rozvoji Semínka.

Jak takové aktivity v praxi vypadají?

Dva největší problémy, kterým čelí současná civilizace, je hlad a desertifikace. V jedné z aktivit, které jsem pro děti pořádala, jsme se snažili dětem vysvětlit důležitost zdravé půdy. Na naší zahradě jsme pořádali takový workshop, při kterém jsme využívali místní materiály (seno, hnůj, větve, listí, kompost), abychom půdu správně pohnouli, zlepšili biodiverzitu a připravili přírodu na jaro. Potom následovala jednoduchá ruční práce, kdy jsme na velký papír lepili jednotlivé vrstvy papíru představující biomasu, kterou jsme vytvořili na zahradě – podle návrhu tzv. „hugelkultur“. Technika této přípravy půdy byla inspirována tradičním způsobem hospodaření v rumunském Maramures (podle švédské studie nejekologičtější oblast v Evropě) a na příkladu lesa, který je reálným příkladem udržitelného ekosystému.

Existují v Rumunsku podobné školky jako Semínko?

Pokud vím, tak podobné školky u nás nemáme. Na druhou stranu v Rumunsku, především na venkově, lidé vyznávají pořád tradiční hodnoty, moudrost a znalosti předávané z generace na generaci. V Rumunsku stále ještě potkáte lidi, kteří žijí opravdu v souladu s přírodou.

Rumunsko není příliš rozvinutá země, co se ekonomiky týče, což v některých částech země

politika tomu není příliš nakloněná, většina zákonů malým farmářům škodí a politika EU se na ně nevztahuje. Myslím, že je nezbytná větší iniciativa ze strany veřejných institucí za účelem změny zákonů v jejich prospěch. Naše farmy většinou nejsou nijak certifikované a tyto záležitosti obecně nebývají nijak formálně ošetřeny – ve většině případů jde totiž spíše o vlastní obživu než vyloženě byznys. Certifikace je záležitost obchodní a osobně ji nepovažuji za nezbytnou v takové společnosti, kde jsou lidské vztahy založeny na

Kde můžete potkat dobrovolníky EDS?

Farní charita Česká Lípa

Středisko volného času – Lužánky, Brno

Klub studentů rodičů a přátel CMG v PV, Prostějov

**1 Farní charita
Česká Lípa**

6 dobrovolníků z Gruzie, Ruska, Španělska a Ukrajiny

**2 Dům dětí a mládeže „Ostrov“,
Slaný**

2 dobrovolnice z Turecka a Kypru

**3 Rodiče Smysluplné školy o. s.,
Praha**

1 dobrovolnice ze Španělska

**4 TOTEM - regionální dobrovolnické centrum,
Plzeň**

Dobrovolnice ze Španělska

**5 Slezská Diakonie,
Český Těšín**

30 dobrovolníků z Francie, Itálie, Německa, Maďarska, Španělska a Ukrajiny.

**6 Dům dětí a mládeže Kamarád,
Česká Třebová**

2 dobrovolníci ze Španělska a Itálie

**7 Středisko volného času Děčko,
Náchod**

6 dobrovolníků z Francie, Německa, Litvy, Ruska a Portugalska

**8 Středisko volného času – Lužánky,
Brno**

4 dobrovolníci z Gruzie, Polska, Tuniska a Ukrajiny

**9 Klub studentů rodičů a přátel CMG v PV,
Prostějov**

2 dobrovolnice z Francie a Španělska

